

(Innehåller sid. 321—368.)

Pietisten.

Fyrtionde årgången.

Andra häftet.

Juni 1881.

Stockholm,
tryckt hos A. S. Normans Boktryckeri-Aktiebolag,
1881.

Käre broder! Läs för alla dina wänliga bref! Må Gud wälsigna dig med hela sin nåds fullhet. Han är en trofast Gud, hans nåd är en orubblig nåd. Bergen stola wäl wila och högarne falla, men min nåd skall icke wila ifrån dig och mitt fridsförbund skall icke förfalla, säger Herren. Han skall bära oss intill åldern, och tillbede wi gå wara, han skall göra det, han skall upplysa, bära och hjälpa. Jag är när eder alla dagar intill werldens ände, säger Jesus; och han är ett med Fadren. Genom att ensaldigt blifwa wid honom stola wi segra öfwer synd, död, werld, djewul och allt ondt. Om oss wår wäg skall gå genom de aldra mörkaste dalar, der det stundom ser så ut, som hade Herren lemnat oss, så stola wi dock genom honom — i förening med honom — öfwerwinna uti det allt. Jag läste för en tid sedan uti en amerikansk tidning följande sköna berättelse, hwilken kan ega sin tillämpning på många förhållanden:

"Om bord på den föroljade ångaren Seatwanhata befann sig en sjöngare. Förrän han lemnade det brinnande ångfartyget och anförtrödde sig åt de fänsolösa wågorna, fäste han omsorgsfullt omkring sig och sin hustru räddningsapparaterna. En grym menniska drog undan hans hustrus och lemnade henne således utan hopp, utom så länge hon kunde hålla sig fast wid sin man. Hon gjorde oss detta, så länge hon förmådde. Men slutligen yttrade hon: "Jag kan icke hålla i längre!" — "Försök litet längre", svarade den lampaande mannen, "låt oss sjunga: "Klippta, du som brast för mig". Derwid började han sjunga, och när de ljusliga tonerna hördes öfwer wattenet samt nådde de sjunkandes öron, då började den ene efter den andre af de redan hopplösa att resa upp sina hustruden bland wågorna och försöka instämma i de innerligt bönfallande orden: "Klippta, du som brast för mig, låt mig gömma mig i dig". Med sången syntes kraft återwända, och den ene efter den andre lände sig styrkt till ytterligare ansträngning. Snart närmade sig en båt på afstånd. Allt jemt sjungande gjorde de det yttersta för att hålla sig uppe, tills räddningsbåten hann fram. Hade icke sången med troende och bedjande hjertan sjungits, så hade med säkerhet flere, som nu räddades, i mistrostan låtit allt hopp fara och sjunkit."

O, min broder, när "de stora wattusloderne" komma och "ett djup brusar här och ett annat der", låtom oss då hålla oss till klippan, som brast för oss! Hon är ett säkert fäste i lif och död. Ju mer man lefwer, desto mer får man lära att inse, huru platt intet alla menniskor äro — äfwen de starkaste och bäste. Men på samma gång får man oss mer och mer se, att Herren wår Gud är en klippa ewinnerligen (Ef. 26: 4).

Utan all gensägelse är, såsom du säger, "frågan om en broderlig, varm och uppriktig förening mellan alla dem, som älska Jesus och söka wandra i hans fotspår", den fråga, som allmer tränger sig i förgrunden, och för min del är jag lifligt öfwerlygad, att den slutliga segern tillhör den sanning, som hon vill göra gällande. Men hård måste striden wara, innan segern winnes. Annu lefwa de aldra flesta kristna i den meningen, att troheten mot Herren bjuder dem att för olita meningars eller ceremoniers skull sända Kristi lärjungar från hwarandra. Huru långt det kan gå, derpå såg jag för ej länge sedan ett försträffligt bewis uti en amerikansk tidning, som omtalade, att uti en amerikansk stat på ej fullt tre hundra tusen innewånare funnos något öfwer tre hundra kyrkosamfund. I wårt land är det wäl icke ännu kommet derhän, men det som är, är sorgligt nog ändå. Och så länge blindheten hos lefwande kristna ännu är så förfärlig, att de kunna tro sig göra en handling af trohet mot Herren, ett Gud behagligt werk deri, att de för olita meningars eller ceremoniers skull från sin gemenskap afhålla eller utstöta sådana, som dock lefwa i sann tro på samma frälsare som de samt äro af honom upptagna lika wäl som de, så länge har den nämnda sanningen en förfärlig kamp att bestå. I allmänhet stå i detta afseende de protestantiska samfundet — Plymouthbröderna alls icke undantagna — på samma ståndpunkt, på hwilken den af dem så föraktade katolska kyrkan femton århundraden stått, nemligen så att hwart och ett af dem säger: "Ingen kan innerligare än wi önska och bedja om de kristnas enhet, och wi göra allt detsför, naturligtwis under det wilkor, att alla öfwergå till oss och omfatta wår lära och våra ceremonier; hwarje annan enhet stola wi motarbete, det bjuder oss troheten mot sanningen och Herren". Ja, i tidningar, som gifwa sig ut för att allwarligt werka för sann och lefwande kristendom, läser man ej sällan ett stundom mer öppet, stundom mer fördolbt hån öfwer hwarje tal eller sträfande efter en werklig enhet på annan grund än denna. När man betraktar detta i ljuset af Herrens afledatal till lärjungarne,

hans innerliga förmaning och brinnande bön om deras enhet, då är man färdig att häpna vid tanken derpå, att en sådan blindhet ännu är möjlig.

Orsaken till denna olyckliga förändring synes åtminstone mig alldeles tybligen hafwa sin egentliga grund deri, att man har gjort tron på Kristus liftydig med tron på lärosatser om Kristus. Den lefwande personen Kristus har derigenom blifwit undan skjuten af lärosatser om honom, och då är det klart, att allt måste falla sönder, allt efter som meningarna skilja sig åt. Detta sönderfallande låter sig icke heller botas på den vägen, som du antyder, neml. derigenom, att man upphör med allt diskuterande af läromeningar. Twertom. Först efter sanningens kunskap är en törst af Gud, och den hvarken bör eller kan undertryckas. Den måste tillfredsställas, men tillfredsställas kan den endast genom sanningen. Men till sanningens finnande hörer diskuterandet och pröfwandet, förswarandet och betämpandet af olika läromeningar — det kan icke hjälpas. Detta förefommer dig trööstlöst, emedan du deraf icke ser någon annan följd än de kristnas splittring. Men jag tror, att du deri tager miste. Der hwarest man sätter tron i lärosatser, skall det wäl gå, såsom du fruktar, men — och det är vägen till de kristnas enhet — lära sig de kristna engång förstå och i lifwet göra allwar af den sanningen, att tron på Kristus består i hjerats tillit och hängiwenhet åt Kristus och icke i vissa läromeningar om honom, då stola de kunna orubbadt förblifwa ett, midt under det de lifligt och allwarligt dröfva olika läromeningar. Diskuterandet skall då icke vidare skilja utan twertom förena dem. Men mer härom torde du kunna se i de betraktelser af detta häfte, som handla om tron.

Du undrar, om icke åtskilliga gamla uttryck, hwilka wäl hafwa sin egentliga grund i oriktiga föreställningar, men hwilka blifwit de kristna lära, kunna bibehållas, om de bara rollas i öfwerensstämmelse med bibelns lära. Derpå vill jag swara, att jag för min del tror, att man bör i allting begagna uttryck, som säga, hwad man menar och ingenting annat. "Ju enflare ju simplare". Att begagna i grunden oriktiga uttryck för att sedan göra sig bestvär med att förklara dem så, att folk icke måtte fatta dem, såsom de lyda, utan få en riktig mening i dem, det är ju ett alldeles onödigt arbete och tjänar blott till förvirring. Det är ju alltid kortast och bäst att genast uttrycka saken riktigt. Om jag t. ex. säger, att werlden är frälst, så är det ju något, som bibeln ingenstädes säger. Nuwäl, då kan jag ju förklara detta uttryck så, att werlden är frälst på ett grundläggande sätt, nemligen så att genom Kristi lif och werk, hans seger öfwer våra andliga fiender, möjlighet är beredd för hwarje syndare att warda salig o. i. w. Men hwad har jag då vunnit med att använda det der obiblistiska uttrycket? Ingenting annat, än att jag först sade något, som icke war sannt, för att sedan genom en behändig förklaring återtaga det, men göra det på ett sådant sätt, att de enfalbiga icke märkte, att jag gjorde det? Är det då icke bättre att direkt säga: "I Kristus, hans person och werk, är grund lagd till werldens frälsning; hwar och en, som kommer till honom, warder frälst"? Då talar jag biblistiskt och begripligt, och jag förstår jannerligen icke den "färlig", som älstar oriktiga och obiblistiska uttryck mer än riktiga och biblistiska. Jo broder, war wiß derpå: ju närmare wi kunna komma Skriftens sätt att tala, desto större gagn stola wi göra med våra predikningar.

Du undrar på Davids uttryck: Jag måste betala, det jag intet röfwat (Ps. 69: 5). För min del finner jag knappt enflare ord i bibeln. David förklarar dem sjelf, då han i samma vers säger: "De som mig utan skuld hata, äro flere än håren på mitt hufvud". Den som känner den hebreiska poesien wäsende, wet od, att till densamma hör att säga samma sak med två eller flere olika uttryck. Detta kallar man parallelism. I Ps. 69: 5 uttryckes sålunda samma sak med tre särskilda satser: 1) De som hata mig utan skuld äro flere än håren på mitt hufvud, 2) Måttiga äro de, som äro mina fiender utan grund, 3) Swad jag icke har röfwat, måste jag betala. Att David wardt af sina fiender alldeles ofskyldigt hatad och förföljd, det är alltså, hwad han uttrycker, när han säger, att han måste betala det, som han icke hade röfwat. Tillämpar du detta på Kristus, så finnes det wäl ingenting, som den evangeliska historien så rikligt bekräftar som det, att han af fienderna wardt ofskyldigt anlagad, hatad och förföljd. O, huru enkelt är icke Guds ord, blott man läser det, såsom det står.

Nu farwål! Gud med oss! Bed flitigt för din tillgifne

P. W.

P. S. Som du ser af annonsen, är nu första häftet af utläggningen öfwer Ef. 53 utkommit. Resten hoppas jag så utgifwa längre fram. Af helsoförl har det icke kunnat ske nu.

Anmälan.

Tidningen Pietisten utgifves, om Gud vill, äfwen under år 1881 såsom hittills. Priset blir oförändradt 1 krona 25 öre för hel årgång, postbefordringsavgiften inberäknad. Prenumerantjamlare, som skaffa minst tio prenumeranter, erhålla två friexemplar, de som skaffa femton, erhålla tre o. s. w.

Wilja därför två eller flere hafwa Pietisten alldeles gratis, så behöfwa de blott förena sig och skaffa fem prenumeranter hwar samt insända prenumerationsavgiften till Pietistens Expedition, Stockholm. Penningarna böra insändas antingen genom rekommenderadt bref eller postanvisning.

Swad angår innehållet, wilja wi bemöda oss att genom Guds nåd ju längre desto enklare, fullständigare och mer allsidigt framlägga Guds ord. Swad wi alla behöfwa, det är att komma djupare in i Guds ord. Må wi af allt hjerta winnlägga oss derom! Deras beror wäsendtligen fastheten och kraften i det andliga lifwet. Guds ord är en kraft till salighet, säger Paulus. Under innevarande år komma wi att fortsätta framställningen af Guds ewiga Frälsningsråd. *) De närmast följande betraktelserna komma att handla om återlösningen från syndens följder, försöningen, rättfärdiggörelsen, tron. Alla våra wänner bedja wi om deras innerliga och flitiga förböner, att wi må få nåd att skrifwa sanningen enkelt, hjertligt och i Guds fruktan. P. W.

Nyutkomna skrifter:

“Smärternas man.”

Esaias 53:dje kapitel

efter grundtexten öfversatt och utlagdt

af

P. Waldenström.

Första häftet. Pris: 75 öre.

Skrifter af E. J. Ekman:

Wår fullkomlige salighetshöfding. 20 öre.

Den starke och den starkare. 10 öre.

Den helige Andes werksamhet. 10 öre.

Synden mot Anden. 10 öre.

Lämpliga personer, hwilka wilja anskaffa prenumeranter å Pietisten och försälja våra skrifter, antagas till kommissionärer, om de skriftligen anmäla sig hos

Pietistens Expedition, Stockholm.

*) För nstillskräbände prenumeranter finnas de föregående häftena af betraktelserna öfwer Guds ewiga frälsningsråd att tillgå för 1 kr. 70 öre. De kunna erhållas såwål genom hwarje bokhandel som genom direkt requisition hos Pietistens Expedition Stockholm.